

LANGUAGE : LITERATURE

INTERSECTIONALITY2024

JEZIK, KNJIŽEVNOST, INTERSEKCIONALNOST 2024.

27. april 2024. godine, Niš | Filozofski fakultet Univerziteta u Nišu

POZIV ZA APSTRAKTE

Savremeno doba obećava politiku i programe, akcione planove i zakone koji osiguravaju jednake šanse i bave se okolnostima koje nas vode ka (ideji ili prividu) jednakosti. Zapad je, u teoriji, postigao do sada neviđeni konsenzus u pogledu pitanja kao što su rodna jednakost, rasa, društvene politike protiv siromaštva, prava dece, i sl. Ipak, krize koje su obeležile početak 21. veka ukazuju na globalni institucija da osiguraju dosledno implementiranje zakona i politika koji se ovim pitanjem bave. S druge strane, taj neuspeh otkriva i sve jači otpor prema promenama kojima se teži. Prakse iz prošlosti, i njihovi legati, nalaze brojne načine da svoje mesto osiguraju i u sadašnjosti – kao sile koje se protive promenama, ili kao sile koje sprečavaju da promene kojima se teži nekontrolisano odvedu društvo u onaj drugi ekstrem koji negativno naglašava razlike u vrednostima. Diskurs koji se bavi ovim osetljivim društvenim pitanjima postao je tlo za političko pozicioniranje, ali i prostor gde se vizije budućnosti nalaze u konfliktu – bojno polje ideologija, starih i novih. U ratu progresivnih i konzervativnih struja koje se bore za premoć u odlučivanju o slikama budućnosti, žrtve su pojedinci čije okolnosti predstavljaju mesto gde se različiti vidovi diskriminacije i privilegije ispoljavaju (klasa, rasa, rod i pol, seksualnost, religija, invalidnost, etnicitet, itd.).

Jezik, književnost, intersekcionalnost 2024. bavi se konceptom intersekcionalnosti – u književnosti, jeziku, kulturi, društvu i diskursu. Konferencija priređuje panele koji istražuju intersekcionalnu prirodu identiteta, roda, rodne jednakosti i ravnopravnosti, rodno osetljivog jezika, privilegije, invalidnosti i jezika, invalidnosti i klase, jezika i klase, dijalekta, regionalnih književnosti i klase, nacionalnosti, rase, kao i druge teme.

Rok za dostavljanje apstrakata: 1. decembar 2023. godine.

Obaveštenja o prihvatanju apstrakata do sredine decembra 2023. godine.

Popust za uplate kotizacije do 20. januara 2024. godine: 70 EUR (8.200 RSD)

Iznost kotizacije: 90 EUR (10.600 RSD)

Kotizacija za studente doktorskih studija: 50 EUR (5.900 RSD)

Rok za uplatu kotizacije: 1. mart 2024. godine

Zbog dinamike pripreme i publikacije Knjige apstrakata sve kotizacije uplaćene posle naznačenog roka biće vraćene, a prijava učesnika/ce automatski povučena.

Knjiga apstrakata biće publikovana do kraja marta 2024. godine. Konačni Program konferencije, sa terminima panela, biće objavljen do kraja marta 2024. godine.

Iznos kotizacije pokriva troškove produkcije konferencije, uključujući pripremu i publikaciju *Knjige apstrakata*, konferencijski materijal, troškove štampe, kao i korišćenje prostorija i resursa Filozofskog fakulteta u Nišu. Konferencijska večera je fakultativna i prijava će biti moguća dve nedelje pre održavanja konferencije. Cena večere biće oko 2500 RSD (plaćanje samo u dinarima). Kotizacija se uplaćuje po autoru/autorki i uključuje konferencijski paket, osveženja i katering u toku dana, kao i konferencijski ručak.

[FORMULAR ZA PRIJAVLJIVANJE](#)

LANGUAGE : LITERATURE

INTERSECTIONALITY2024

KNJIŽEVNOST I KULTURA

LIT 1: ANA KOCIĆ STANKOVIĆ, **Opresija i intersekcionalnost u književnosti i kulturi**

Panel razmatra preprezentacije oblika opresije bazirane na rasi, klasi, rodu, etničkoj pripadnosti, seksualnosti, invalidnosti, itd., u angloameričkoj književnosti i kulturi. (Razmatraće se prijave na engleskom i srpskom.)

*

LIT 2: ARIJANA LUBURIĆ-CVIJANOVIĆ, **Književnost van granica**

U nastojanju da artikuliše i ispita iskustva obespravljenosti na preseku rase, etniciteta, roda, seksualne orijentacije, invalidnosti, klase i drugih kulturno specifičnih kategorija identiteta, književnost neretko upotrebljava forme i stilove koje karakterišu pluralnost, prelaženje granica i fragmentarnost. Ovaj panel istražuje kako književnost koja prelazi granice žanra, forme, medijuma i/ili jezika odražava pitanja intersekcionalnosti. Korpus može da obuhvata, ali se ne ograničava na dela koja koriste fragmentarne/disperzivne/hibridne forme, poigravaju se žanrom, spajaju poeziju i prozu ili kombinuju različite medijume izražavanja, i uključuje dela izvan granica književnosti na engleskom. (Razmatraće se prijave na engleskom i srpskom.)

*

LIT 3: SERGEJ MACURA, **Drumski filmovi kao čvorišta intersekcionalnosti**

Pored većitog toposa putovanja, koji se zasniva na najvažnijim pripovednim delima sveukupne književnosti, drumski film kao žanr često je služio i kao sredstvo za raspravu i komentar o hitnim, onespokojavajućim, pa čak i provokativnim savremenim pitanjima. Iako su filmovi poput *Golih u sedlu* (1969) i *Tačke nestanka* (1971), zajedno sa „ograđenim” drumskim filmovima sličnim *Taksisti* (1976), otvorili velik prostor za društvenu debatu, ovaj žanr je danas daleko raznovrsniji nego ikada. Životi nepriviligovanih članova društva jetko su predstavljeni u *Pet lakih komada* (1970) ili *Strašilu* (1973), ali i *Zemlja nomada* (2020) još jedno je svedočanstvo o dubini i širini problema nezaposlenosti, pre globalnog nego strogo američkog. Pored toga, siže drumskog filma ne prikazuje samo fizičko putovanje, budući da filmovi kao što su *Kišni čovek* (1988), *Prava priča* (1999), *Sve o Šmitu* (2002) i *Nebraska* (2013) za ishod imaju prethodno neočekivanu samospoznaju, a i dublje razumevanje procesa starenja, mentalnih poremećaja, smisla života i osećaja za drugost. Mogu da se preokrenu čak i rasne uloge, kao što se vidi na primerima filmova *Vozeći gospođicu Dejzi* (1989) i *Zelena knjiga* (2018), što dovodi do pitanja o odgovoru filmske industrije na važne društvene promene širom sveta i o njihovoj primeni na filmsku umetnost. Ukoliko uključimo *Reja* (2004) i *Nedodirljive* (2011), polje intersekcionalnosti otvara se dalje ka pitanju fizičke onesposobljenosti, a uz ubrajanje *Drugačijeg oca* (2016), može se pomnije razmisliti o nužnom gubitku nevinosti iz šumske kolibe naspram ekonomski ustrojenog društva. Samo kao poslednja napomena, drumski filmovi kao *Mala Mis Sanšajn* (2006) uvode teme disfunkcionalnih porodica, generacijskog jaza i neodgovornog roditeljskog upravljanja budućnošću dece. Sva ova dela pokazuju neke aspekte širokog spektra intersekcionalnih odnosa, a

LANGUAGE : LITERATURE

INTERSECTIONALITY2024

---

mnoga nude i višestruke tačke gledišta, pa se nadamo da žanr dramskog filma može da pokrene dinamičnu naučnu razmenu. (Razmatraće se prijave na engleskom i srpskom.)

*

LIT 4: DANIJELA PETKOVIĆ, **Invalidnost**

Panel ima za cilj da istraži fikcionalne i nefikcionalne prikaze invalidnosti, sa posebnim fokusom na to kako se invalidnost ukršta sa rodom, uzrastom, rasom i klasom, između ostalog, da bi proizveo društvenu marginalizaciju osoba sa invaliditetom (kao i, u pojedinim slučajevima, njihovih staratelja). Bilo koje razmatranje prikaza invalidnosti, dalje, nužno se dotiče kulturno specifičnih strahova vezanih za ranjivost tela i uma; opšte krhkosti i nestabilnosti života; distribucije moći i ugnjetavanja unutar specifičnih društveno-ekonomskih uređenja; etike brige; (ne)stabilnosti rodних identiteta; zazornosti i istrajnosti, itd. Potencijalne teme uključuju: Invalidnost u (savremenoj) književnosti; Invalidnost u (auto)biografskoj prozi; Invalidnost na filmu; Invalidnost u stripovima i grafičkim novelama (Invalidnost i superheroji); Invalidnost kao podjarmljeno znanje. (Razmatraće se prijave na engleskom i srpskom jeziku.)

LANGUAGE : LITERATURE

INTERSECTIONALITY2024

JEZIK I LINGVISTIKA

LANG 1: NADEŽDA SILAŠKI, *Mračna strana reči: Analiza verbalne agresije u javnom diskursu današnjice*

Panel obuhvata istraživanja koja iz različitih teorijskih perspektiva i metodoloških pristupa ispituju diskurse koji namerno vređaju, omalovažavaju, etiketiraju, klevetaju, manipulišu ili otvoreno ili prikriveno diskriminišu po različitim osnovama. Posebno su dobrodošle prijave koje se bave verbalnom agresijom u parlamentarnim debatama, političkim govornim emisijama, informativnim i informativno-zabavnim programima, ali i u nizu žanrova štampanih i digitalnih medija. (Razmatraće se prijave na engleskom i srpskom jeziku.)

*

LANG 2: TATJANA TRAJKOVIĆ, *Dijalekat u savremenoj lingvistici*

Srpski dijalekti i standardni srpski jezik – funkcije i značaj, mesto u javnoj i internoj komunikaciji, međusobni uticaji; razvoj supstandarda; dijalekat, supstandard i savremeno društvo; dijalekat i supstandard na savremenim društvenim mrežama i sl.

Srpski dijalekti i standard u svetlu „rodno osetljivog jezika”: iskazivanje zanimanja, profesija, titula; iskazivanje roda i broja; kongruiranje u rodu i broju i sl. Položaj srpskih narodnih govora i standarda na dalekim ili na osetljivim područjima (dijaspora, AP Kosovo i Metohija i dr.): održivost, tendencije, stepen istraženosti i sl. (Razmatraće se prijave na engleskom i srpskom jeziku.)

*

LANG 3: ALEKSANDRA SALAMUROVIĆ, *Višejezičnost iz perspektive intersekcionalnosti*

Cilj panela je da pristupi višejezičnosti, definisanom kao upotreba više od jednog jezika, iz perspektive intersekcionalnosti. Konkretno, panel istražuje interakciju između jezičkih praksi i društvenih kategorija kao što su državljanstvo, etnička pripadnost, rod, obrazovanje, verska pripadnost i regionalna pripadnost (da spomenemo samo neke), da bi se razumeo njihov uticaj na „granice i hijerarhije društvenog života” (Anthias 2013: 4) kod pojedinaca i/ili različitih društvenih grupa. Posebno su dobrodošli radovi iz socio-, pragma-, rodne i psiholingvistike, kao i iz oblasti nastave jezika. (Razmatraće se prijave na engleskom i srpskom jeziku.)

*

LANG 4: MARINA NIKOLIĆ, *Ravnopravnost i diskriminacija u jeziku*

Panel se bavi različitim primerima diskriminatorne jezičke prakse, koja se javlja u javnom jeziku: medijima, političkom životu, na internetu i dr. Jedna od tema biće i sudska praksa koja se bavi jezičkim deliktima: uvrede iznete u javnom diskursu, na mestu rada, u socijalnom i životnom okruženju, zbog pripadnosti manjinskoj grupi, bilo na osnovu verske opredeljenosti, pripadnosti etničkoj grupi, seksualne orijentacije, ili zbog telesne ili mentalne zaostalosti i sl., a koji dovode do narušavanja ljudskog ili građanskog dostojanstva, kao i do prouzrokovanja nematerijalne i materijalne štete kroz veliki broj pojavnih oblika. Takođe, panel istražuje jezička sredstva i primere dobre prakse koja ostvaruje ili podstiče ravnopravnost i jednakost između različitih društvenih grupa, kako u Srbiji tako i u drugim zemljama. (Razmatraće se prijave na engleskom i srpskom jeziku.)

LANGUAGE : LITERATURE

INTERSECTIONALITY2024

---

*

LANG 5: JELENA JAČOVIĆ, IVAN JOVANOVIĆ, **Analiza diskursa i intersekcionalnost**

Budući da analiza diskursa istražuje funkcije jezika i načine konstruisanja značenja u različitim kontekstima, njeno susretanje sa pojmom intersekcionalnosti joj pruža nove mogućnosti delovanja. U panelu istražujemo nove perspektive ove sinergije kroz koncepte nejednakosti diskurzivne kompetencije, kolonijalnog diskursa ili teorijskih postavki poput konverzacione analize, virtuelne etnografije, multimodalne kritičke analize diskursa itd. Intersekcionalnost je moguće posmatrati i na leksičko-semantičkom nivou (npr. leksička despecifikacija i denotacija) ili sinaksičkom (npr. indirektni govor). (Razmatraće se prijave na srpskom i francuskom jeziku.)

LANGUAGE : LITERATURE

INTERSECTIONALITY2024

SOCIOLOŠKI UGAO

SOC: DRAGAN TODORVIĆ, Intersekcionalnost u društvenim naukama

U dosadašnjem bavljenju životnim situacijama ljudi i strukturnim hijerarhijama u društvenim naukama najčešće je uzimana u obzir samo jedna od prožimajućih i preklapajućih dimenzija višestruko slojevitog ljudskog identiteta (pol, rod, rasa, godine, fizički izgled, težina, kasta, klasa, seksualna orijentacija, etnicitet, nacionalnost, verska pripadnost, maternji jezik, državljanstvo, bračni, radni i materijalni status, roditeljstvo, mesto stanovanja, obrazovanje, invaliditet, politička pripadnost itd.). Kao inovativan i interdisciplinarni teorijsko-metodološki koncept, intersekcionalnost je usmerena na proučavanje i razumevanje procesne prirode i istovremene ukrštenosti i prepletenosti navedenih bioloških, kulturnih i društvenih identitetskih kategorija, koje u međusobnoj interakciji deluju na brojne načine, oblikuju jedinstvena individualna i grupna iskustva – ređe povoljna (privilegije, pristup resursima moći, blagostanje, napredak), a češće nepovoljna (diskriminacija, ruženje, ugnjetavanja, potčinjenost) – i proizvode konkretne pravne i socijalne posledice. Intersekcionalnost je, u tom smislu, zahvalna kao polazište u savremenim diskusijama o položaju marginalizovanih grupa i zagovaranju prava manjinskih subjekata. Intersekcionalno čitanje pomaže u: 1. rasvetljavanju načina proizvodnje odnosa dominacije i podređenosti, 2. razotkrivanju strukturnih uzroka osnaživanja ili represije, i 3. identifikovanju institucionalne i sistemske diskriminacije. Dakle, primenom intersekcionalnog sočiva objašnjava se socijalno pozicioniranje društvenih učesnika, ali i pruža kritička perspektiva za razmatranje alternativa koje bi dovele do intervencija i sveobuhvatne promene organizacija, institucija i sistema u celini (poboljšanje zakona i njegove primene, razvijanje strategija prikupljanja podataka koji bi preciznije prikazivali pojedinačna i grupna iskustva, podizanje svesti stručnjaka, ali i građana o diskriminaciji, dodeljivanje viših iznosa naknade štete u slučajevima višestruke diskriminacije itd.).

U povećanom riziku od višestruke ranjivosti (čime samo otvaramo paletu mogućih tema kojima bi se bavio ovaj panel) nalaze se:

1. slabo obrazovane žene sa invaliditetom (intersekcija obrazovanja, pola i invaliditeta),
2. žene invalidi u političkim strankama (intersekcija pola, invaliditeta i političke pripadnosti),
3. nezaposlene samohrane majke i očevi sa maloletnom decom (na tržištu rada i u pogledu prava na naknadu za trudničko, porodiljsko i odsustvo za negu deteta) (intersekcija pola, bračnog statusa, zaposlenosti i materijalnog statusa),
4. žene na nesigurnim i slabo plaćenim poslovima u tekstilnoj i prerađivačkoj industriji i trgovini (intersekcija pola, obrazovanja i materijalnog statusa),
5. devojčice Romkinje u ranim, prisilnim i maloletničkim brakovima (intersekcija pola, uzrasta, etničke pripadnosti, obrazovanja i materijalnog statusa),
6. romska deca iz nehiđijenskih naselja prilikom preranog napuštanja školovanja ili prezastupljenosti u tzv. specijalnim školama (intersekcija etničke pripadnosti, uzrasta, mesta stanovanja i obrazovanja),
7. interno raseljene Romkinje sa Kosova i Romkinje koje su vraćene u Srbiju po sporazumu o readmisiji bez dokumenata (intersekcija polne i etničke pripadnosti i radnog, materijalnog i pravnog statusa),

LANGUAGE : LITERATURE

INTERSECTIONALITY2024

---

8. starije žene u samačkim domaćinstvima u ruralnim krajevima (intersekcija pola, godina života, mesta stanovanja i materijalnog položaja),
9. istopolne osobe pred mogućnošću da registruju vanbračno partnerstvo (intersekcija pola, roda, seksualnog i bračnog statusa),
10. lezbejke, biseksualne i transrodne žene u pogledu prava na planiranje porodice, usvajanje dece i veštačku oplodnju (intersekcija pola, roda, seksualnog, bračnog i roditeljskog statusa),
11. trudne žene i žene u postupku vantelesne oplodnje, u pogledu ostvarivanja ili očuvanja prava na rad (intersekcija pola, bračnog i roditeljskog statusa i zaposlenosti),
12. žene na rukovodećim političkim i upravljačkim pozicijama (intersekcija pola, obrazovanja, radnog statusa i političke pripadnosti),
13. siromašni samofinansirajući studenti iz seoskih sredina (intersekcija radnog statusa, imovinskog stanja i mesta stanovanja).

(Razmatraće se prijave na engleskom i srpskom jeziku.)

S poštovanjem,

Organizacioni i Programski odbor

Jezik, književnost, intersekcionalnost 2024.

Kontakt: llconference@filfak.ni.ac.rs

Sajt konferencije: llconference.filfak.ni.ac.rs

L:LC